

Papiaments moet structureel onderdeel worden van leesonderwijs op ABC-eilanden

07 juni 2024 Onderzoeksbericht

Op de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao leerden kinderen tot voor kort alleen lezen in een voor hen vreemde taal: het Nederlands. Pas sinds 2001 wordt hun moedertaal Papiaments ook gebruikt op de basisschool als instructietaal. Socioloog en onderwijskundige Melissa van der Elst-Koeiman onderzocht de tweetalige leesontwikkeling van kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs op de eilanden. 'Het is belangrijk om Papiaments te gebruiken in het basisonderwijs om lezen te leren.' Ze promoveert op 12 juni aan de Radboud Universiteit.

De meeste kinderen leren eerst lezen in hun moedertaal, maar op de Benedenwindse eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao was dat tot 2001 niet zo. Het Nederlands, de taal van de voormalige kolonisator, was tot die tijd de dominante taal in het schoolsysteem, terwijl de meeste kinderen op de eilanden de Spaans-Portugees-gebaseerde creooltaal Papiaments als moedertaal hebben. 'Kinderen leerden dus lezen in een taal die ze thuis

niet spreken en die ze zelden horen in de media of buiten school', vertelt socioloog en onderwijskundige Melissa van der Elst-Koeiman.

Pas in 2001 werd het Papiaments als tweede instructietaal ingevoerd op basisscholen. De bedoeling daarvan was onder meer om leesresultaten te verbeteren. Op scholen zijn vervolgens twee instructievolgordes ontstaan: een deel van de scholen begint met leesonderwijs in het Papiaments en daarna ook in het Nederlands, een ander deel van de scholen doet het andersom. 'Aangezien het Papiaments pas recent als instructietaal is geïntroduceerd, is er weinig bekend over de effecten op de ontwikkeling van het lezen´, zegt Van der Elst-Koeiman.

Moedertaal helpt

Ze onderzocht op elf basisscholen op Aruba, Bonaire en Curaçao hoe goed kinderen leren lezen in Papiaments en Nederlands als ze beginnen in de ene of de andere taal. In de eerste studie namen 293 kinderen uit groep 6 deel. Hun cognitief-linguïstische vaardigheden, zoals woordenschat, grammatica en werkgeheugen, werden gemeten, net als hun technische en begrijpende leesvaardigheden. De tweede en derde studie volgden dezelfde kinderen (een iets kleinere groep, vanwege uitval door Covid-19) tot en met groep 8, waarbij gekeken werd naar hun leesontwikkeling.

Uit de resultaten blijkt dat kinderen beter presteren in hun moedertaal Papiaments dan in het Nederlands op bijna alle geteste onderdelen, ongeacht of ze eerst in het Nederlands of Papiaments hebben leren lezen. 'Het is belangrijk om Papiaments te gebruiken in het basisonderwijs om lezen te leren, omdat het kinderen helpt beter te begrijpen wat ze lezen en het ook hun Nederlandse taalontwikkeling stimuleert.'

Ingewikkelde opgave

Tegelijkertijd bleek dat vroeg beginnen met Nederlands essentieel is voor de ontwikkeling van begrijpend lezen in die taal: kinderen die leerden lezen in het Nederlands waren in de groepen 6 tot en met 8 beter in begrijpend lezen in het Nederlands dan kinderen die in het Papiaments leerden lezen. 'De opgave voor het leesonderwijs op de eilanden is ingewikkeld: hoe kun je Nederlands begrijpend lezen verbeteren zonder het Papiaments te verwaarlozen?' zegt Van der Elst-Koeiman. 'Meer onderzoek is nodig, maar mijn onderzoek laat zien dat het meerwaarde heeft om het Papiaments structureel in het leescurriculum op te nemen. Daarvoor moet dan ook meer materiaal ontwikkeld worden. Leesboeken, maar ook lesmateriaal. Het is belangrijk om daarin te investeren.'

Contactinformatie

Meer weten? Neem contact op met Persvoorlichting & Wetenschapscommunicatie via 024 361 6000 of media@ru.nl.

Organisatieonderdeel

Faculteit der Sociale Wetenschappen

Thema

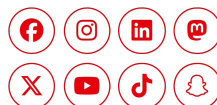
Onderwijs, Taal

Deel deze pagina

Adres

Houtlaan 4
6525 XZ Nijmegen

Neem contact op

Informatie voor

Studenten

Medewerkers

Alumni

Pers

Contact

Contactgegevens

Zoek medewerker

Bereikbaarheid

Meer over

Opleidingen

Onderzoek

Werken bij

De Radboud Universiteit

©2024 - Disclaimer Privacy & cookies

Radboud Universiteit

